

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№4 (161) квітень 2018 р.

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирем, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Христос воскрес!

Дорогі брати і сестри!

Воскресіння Христове – найвеличніше торжество Церкви Христової, найбільше свідчення Божества Ісуса Христа. Воскресіння Христове – це свято радості. Всієї цієї радості неможливо збагнути і вмістити у своєму серці. Першим словом воскреслого Христа було: «Радуйтеся!». У ці святкові дні Церква закликає всіх віруючих радіти і викликати: «Цей день, його ж створив Господь, радіймо й веселімся в нім» (Пс. 117, 24).

Щороку, коли приходить Пасха, віруючі люди оживають, воскресають духом, безмежно торжествують, вітаючи один одного радісним «Христос воскрес!», а у відповідь – «Воістину воскрес!». Ці слова з'єднують небо і землю, людину – з Богом, нас – із ближніми. У цих словах – звістка перемоги й одкровення великої тайни, радість і любов, вічне блаженне життя. Уперше ці слова були промовлені учням Христовим, яких після великого смутку осінила безмежна радість. І з тієї пори протягом двадцяти століть ця благодатна вістка передається з роду в рід. Безліч душ і сердець вона підняла, потішила, воскресила для життя з Богом!

Воскресіння Христове відкрило нам шлях до всезагального воскресіння. Христос визволив нас не тільки від тілесної смерті, а й від смерті духовної, тобто від гріха. Гріх завдає людині не менше страждань, аніж тілесна смерть. Ми добре знаємо, як люди страждають від власних гріхів. Страждання від гріхів продовжується у потойбічному житті, у пеклі – місці перебування грішників.

Христос же Спаситель Своїми стражданнями на Голгофі перемаг смерть і цим визволив нас від гріха. Тепер Він як Бог і Переможець смерті прощає гріхи людям, які каються. Ось чому апостол Павло разом із пророком Осією ззиває: «Смерть! Де твоє жало? Пекло! Де твоя перемога?» (1 Кор. 15, 55; Ос. 13, 14).

Найголовнішою проблемою теперішнього людства є проблема духовності. Без віри в істинного Бога і без Церкви Христової не може бути справжньої духовності. Без віри у воскресіння Христове і любові тяжко жити на землі. Саме тому сьогодні люди у своїй більшості довіряють Церкві, бо тільки в Ісусі Христі бачать своє спасіння.

Надія на Бога, на Його любов, на Божу правду, на вічне життя постійно супроводжує нас і дає нам благодатну силу долати всі земні випробування. Воскресіння Христове є запорукою передвіщеного Господом загального воскресіння мертвих. Тіла померлих людей знову з'єднуються з душами своїми, оживуть і будуть духовними, як Тіло Христове після воскресіння, і безсмертними. Усе це станеться всемогутньою силою Божою.

Загальне воскресіння – це майбутня дія Творця. Але після воскресіння Христа ті, що завершили своє земне життя у вірі й надії на Божу милість, не сходять до пекла, а чекають воскресіння мертвих і життя будучого віку.

Та однієї лише віри у преславне воскресіння чи благоговійних спогадів про страждання Христові недостатньо. Необхідно, щоб наше земне життя у всіх його проявах було в єднанні з Христом, бо, як навчає

нас святий апостол Павло: «якщо ми з'єднані з Ним подобою смерті Його, то повинні бути з'єднані і подобою воскресіння, знаючи те, що давній наш чоловік був розп'ятий з Ним, щоб знищене було тіло гріховне, щоб нам не бути вже рабами гріха...» (Рим. 6, 5–6).

Воскресіння Христове дарувало людині повну радість у Бозі. Людині відкрився новий світ – святості, істини і блаженства. Людина сподобилася прийняти благодатні дари Святого Духа, дар усиновлення Богом і високе призначення – стати храмом Божим, оселею Духа.

Переважна більшість людей тут, на землі не думають про вічність. Вони присвячують себе тимчасовому, земному, забуваючи про своє вічне призначення. Але християни, які є такими не за назвою, а за життям, відчувають потребу вічного життя своєю природою і серцем, а розумом усвідомлюють силу воскресіння Христового. Серед мінливої земної суєти славне воскресіння Ісуса Христа дарує душі християнина велику втіху і надію на блаженство у вічності. Якщо Христос воскрес, це значить, що і ми маємо надію на життя вічне. Апостол Павло говорить: «Той, Хто воскресив Господа Ісуса, воскресить через Ісуса і нас» (2 Кор. 4, 14) для життя вічного.

Завдяки хресному подвигу Спасителя зруйнувалася прірва, яка відділяла людей від Бога. Людям Христос повернув усе, що вони втратили через падіння праотців, Своєю хресною смертю і Своїм воскресінням знову відчинив двері Раю.

У ці урочисті дні я закликаю на всіх вас Господне благословення. Молімося до воскреслого Христа,

щоб у нашій державі запанував мир, щоби Всевишній допоміг нам перемогти сили зла і неправду країни-агресора. Хай торжествує добро і християнська любов між усіма українцями!

Дорогі брати і сестри! Від глибини душі вітаю вас усіх із Воскресінням Христовим. Бажаю міцного здоров'я і щастя у ваших родинах. Щиро поздоровляю голову Волинської обласної державної адміністрації, голову обласної ради і весь депутатський корпус, секретаря Луцької міської ради, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад, об'єднаних територіальних громад, сільських старост зі святом Пасхи Христової та молитовно бажаю мудрості й Божої допомоги у відповідальному служінні своєму народові в цей складний для нашої держави час.

Нехай Христос, Який воскрес із мертвих, береже нас у єдності й любові, дарує великодню радість і мир нашій Вітчизні.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і християнська любов, яка є основою життя на землі й у вічності, нехай перебувають завжди з усіма вами!

З ласки Божої

+ *Михайло*

митрополит Луцький і Волинський
Пасха Христова 2018 р.,
м. Луцьк

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 2 грн 49 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavivolyzni.org.ua

ХРОНІКА

Намісник монастиря взяв участь у семінарі бібліотекарів

20 лютого ієромонах Никодим (Смілий), намісник монастиря Воздвиження хреста Господнього, що в Луцьку, виступив під час семінару-практикуму «Шкільна бібліотека – центр духовно-морального становлення особистості».

Зокрема, о. Никодим благословив відкриття заходу та зазначив, що бібліотека і Церква разом може співпрацювати над творенням особистості молоді. Чернець пояснив, що в книгозбірнях можна створити духовні куточки – із літературою на релігійну тематику, аби молодь формувала свої духовні якості.

Окрім того, слово мала очільник молодіжного братства «Мирт», яке функціонує при жидичинському чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця, Любов Фрадинська. Вона розповіла про роботу в бібліотеці та братстві.

Семінар проходив у Волинській бібліотеці для юнацтва спільно із Волинським інститутом післядипломної педагогічної освіти.

300 тисяч – на будівництво храму у Волновасі

Відомий артист Олег Скрипка 20 лютого дав благодійний концерт у Луцьку, під час якого провели збір пожертв на зведення церкви Святителя Миколая Чудотворця у Волновасі Донецької єпархії.

Розпочався захід із хвилини мовчання по загиблих під час Майдану та на Сході України. Митрополит Луцький і Волинський Михаїл у вітальному слові пояснив, що будівництво цього дому Божого є символом того, що ми йдемо з миром, але свою землю будемо боронити до останньої краплі крові. Тож архієрей подякував батькам загиблих воїнів АТО, додавши: Миколаївський храм у Волновасі також є храмом пам'яті та вдячності тим, хто загинув за нашу країну.

У рамках дійства у Волинському обласному академічному муздрамтеатрі ім. Т. Шевченка вдалося зібрати понад 300 тисяч гривень. Виступав також музикант, лідер гурту «Чорні черешні» Юрій Поліщук.

Як вже повідомляла інформаційна служба єпархії, Божий дім у Волновасі будуть в пам'ять про волинців, які загинули неподалік цього міста 22 травня 2014 р. У грудні 2016-го керуючий нашою єпархією освятив місце під зведення цієї церкви. У травні 2017 р. відбулося закладання капсули, яка виготовлена у вигляді ключа із зображенням замку Любарта, у підмурівок храму.

Представник єпархії – у журі конкурсу педагогів

Священик Андрій Ротченков, настоятель луцької парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії, був членом журі II (обласного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2018» із предметів духовно-морального спрямування 22–23 лютого.

Перед початком конкурсу о. Андрій виголосив вітальне слово та підкреслив, що вчителі, які викладають у школах «Основні християнської етики», несуть велику відповідальність. На думку панотця, саме цей предмет є найважливішим, тому що виховання важливіше за освіту. Тож на завершення душпастир побажав усім духовного розвитку та успіхів.

У другому турі конкурсу, що проходив у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти, взяли участь дев'ять учасників.

Священик Андрій Ротченков є членом координаційної робочої групи представників Волинської ради Церков та працівників освіти.

Білі сорочки для... студентів ПБА

Такий подарунок від благодійників з-за океану митрополит Луцький і Волинський Михаїл 23 лютого вручив

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

8 квітня – Собор архангела Гавриїла

Архангел Гавриїл був обраний Господом для того, щоб благовістити Діви Марії, а з Нею і всім людям, велику радість – про втілення Сина Божого. Тому наступного дня після Благовіщення, прославивши Пречисту Діву, дякують Господу і шанують Його посланника архангела Гавриїла. На іконах його зображають із райською гілкою, принесеною ним Діві, або із засвіченим ліхтарем у правій і дзеркалом в лівій руці. У цей день згадуються всі явлення архангела Гавриїла: він надихав Мойсея при написанні Книги Буття; пророкові Даниїлу сповіщав про долю єврейського народу; являвся праведній Анні зі звісткою про народження від неї Діви Марії, священику Захарії сповіщав про народження предтечі Господнього; невідступно перебував із Богородицею у час її земного життя; являвся святому Йосифові Обручнику. В Гефсиманському саду, де Ісус Христос молився, – зміцнював Його перед стражданнями. Жонимиросиці першими почули радісну звістку про воскресіння Христове також від архангела Гавриїла.

Згадуючи в цей день багаторазові явлення цього ангела і його ревне виконання Божественної волі, сповідуючи його клопотання перед Господом про християн, Православна Церква закликає своїх чад із вірою і старанністю вдаватися в молитвах до великого небожителя Гавриїла.

Касперівської ікони Божої Матері (святування у Світлу середу)

Найвідоміша православна святиня південних земель України – Касперівська ікона Богородиці – вже кілька століть дарує віруючим дива зцілення, допомагаючи у найскрутніші часи і рятуючи від біди. Святий образ від 1936 року постійно перебуває у Свято-Успенському кафедральному соборі Одеси.

Згідно з переказом, ікона ця була наприкінці XVI століття привезена в Україну з Румунії сербом, який оселився в Ольвіопільському повіті Херсонської губернії. Переходячи від батьків до дітей, у 1809 році образ став власністю поміщиці Касперової. Ікона була стара, і живопис настільки потемнів, що важко було розібрати риси Божої Матері та Спасителя.

У лютому 1840 року, переживаючи великі прикроші, Касперова якось уночі довго молилася перед реліквією. Під час молитви вона зауважила, що лики Богоматері й Немовляти роз'яснилися, ікона дивним чином оновилася.

Від цього образу, який знаходився в будинку поміщиці, згодом відбулося безліч чудес і зцілень. Після дослідження їх Священний Синод визнав ікону чудотворною. До неї стало постійно стікатися багато паломників, і в 1844 році Касперова, вважаючи за неможливе утримувати чудотворний образ у своєму домі,

віднесла його в місцевий Свято-Миколаївський храм.

У 1852 році жителі Херсона виклопотали дозвіл щорічно на Вознесіння Господнє хресним ходом приносити до них цю святиню. А з 1853 року і жителі міста Миколаєва отримали можливість із 1 липня по 1 серпня вшанувати Касперівську ікону Божої Матері у своїх храмах.

У Кримську війну 1853–1855 років Одеса, осаджена ворожим флотом, переживала важкі часи. У серпні 1854-го святий чудотворний образ хресним ходом було урочисто перенесено до міського кафедрального собору, де він перебував до 20 травня 1856 року.

У 1855-му, на Покрову Пресвятої Богородиці, після того, як одеський архієпископ Інокентій при великому скупченні віруючих відслужив молебень перед Касперівською іконою Божої Матері, ворог відступив, місто залишилося неушкодженим. За загальним віруванням, Одеса була врятована благодаттю чудотворного образу. Було вирішено «на повчання нащадкам зробити цю подію незабутньою, і день 1 жовтня – святом священим».

Головним місцезнаходженням чудотворної ікони продовжує вважатися село Касперівка, але образ перебуває там недовго. Щорічно до 1 жовтня він приносить з Касперівки до Одеси і залишається там аж до середини Пасхального тижня. Іншу частину Світлої седмиці та в найближчі тижні реліквія знаходиться в Касперівці, на свято Вознесіння переноситься до Херсона, де перебуває до 12 липня, а потім до 14 серпня перед нею моляться жителі Миколаєва. По всіх місцях перебування образу по п'ятницях перед нею читається акафіст.

Касперівська ікона Божої Матері вшановується також 12 липня, 14 жовтня та в середу Світлої седмиці.

Віталій КЛИМЧУК

вихованцям Волинської православної богословської академії перед Торжеством Православ'я. Про це повідомив сайт Vpba.org.

Пожертву спудеям ВПБА у вигляді сорочок зробили вірні парафії Святителя Миколая Чудотворця в Філадельфії (США) Надія Нікітіна та В'ячеслав Борисенко.

Передаючи дарунки, керуючий єпархією наголосив: «Зовнішній вигляд відображає сутність та внутрішній світ людини, з усіма її звичками й нахилами. Охайний та акуратний вигляд академіста свідчить про самодисципліну, вміння контролювати власну поведінку й мислення і сприяє формуванню звички відкидати хибне та залишатись вірним Істині».

Ректор протоієрей Володимир Вакін подякував його високопреосвященству й меценатам за опіку над духовним вишем.

Не шукайте праведників, а ставайте ними, – владика Михаїл

Про збереження православної віри і стояння в ній говорив митрополит Луцький і Волинський 25 лютого під час проповіді на завершення недільної Божественної Літургії та молебню з нагоди Торжества Православ'я у кафедральному соборі Святої Трійці.

Високопреосвященний зазначив, що живемо в унікальний час – час вільного визнання свої віри. Адаже за наші переконання ніхто не переслідує. Проте ми все більше підходимо до того часу, коли людське «Я» буде піднято на таку висоту, що в багатьох не залишиться місця для віри.

Коли люди відвертаються від Господа, Він попускає їм різні біди: теракти, поєнні, катастрофи тощо. Ми ж постійно читаємо про такі випадки. Це все тому – впевнений владика, – що там не було достатньо віруючих людей, як у Содомі й Гоморрі.

Тож керуючий єпархією закликав задуматися над своїми діями. Адаже ми, православні, повинні так і жити – згідно з нашою вірою, традиціями, правилами й законами. У своєму сповіданні маємо бути вірними Ісусові Христу. В іншому випадку гріх знищить нас, не лише духовно, а й фізично.

На завершення митрополит Михаїл побажав, осмисливши усе сьогодні почуте, не шукати праведників, а ставати ними, підніматися до святості: у такому разі вдасться нам зберегти свою православну віру.

Військові священики – на Сході

25–28 лютого в черговий раз гуманітарну допомогу на Схід відвезли протоієреї Володимир Труш, Станіслав Беспалов, Володимир Мицько та священики Олександр Вронський, Ігор Літвінчик.

Укотре панотці віддали школи та будинки дитячої творчості в Мар'янці, Красногорівці, Волновасі й передали дітям теплий одяг, іграшки, інші гостинці.

Цього разу капелани у рамках акції «Тепло сердцем дітям Волині – ровесникам на Східній Україні» відвезли на Донбас виробни та листівки з побажаннями миру, словами підтримки. Їх виготовили волинські дітлахи.

Окрім того, великомасштабну карту України, складену із жовто-блакитних бантиків, душпастир передали до Волноваського районного краєзнавчого музею. Ще один такий виріб у вигляді сонця залишили для бійців.

Луцьк: нова виставкова зала в Київському Патріархаті

У підвальному приміщенні жіночого монастиря Святителя Василя Велико-го відкрито галерею сакрального та образотворчого мистецтва «Образ» Наталі Грабовецької.

Проект створили з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла, який вважає мистецькі ініціативи важливими для духовно-культурного розвитку краю. Перед відкриттям першої виставки 1 березня владика оглянув

Продовження на с. 3

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

експозицію і побажав організаторам Божої благодаті та плідної діяльності.

Галерея запрацювала з вернісажу Едуарда Бельського (Словенія), родом із Волині. Імпреза «Ангел», у якій представлено в основному графічні роботи митця, тривала близько двох тижнів.

Адреса нового осередку художнього мистецтва – просп. Волі, 2 (вхід біля kav'ярні «У Ліщини»).

Раніше інформаційна служба єпархії повідомляла про відкриття «арт-коридору» у приміщенні Волинської православної богословської академії. Це відбулося у квітні 2016 р. за починком Молодіжного центру Волині. Тут експонуються картини молодих художників.

Що думає владика про «послаблення» Великомо посту

Митрополит Луцький і Волинський Михайл висловився щодо так званого вибіркового дотримання посту та дав рекомендації тим, хто не уважно молиться. Проповідь архієрей виголосив 4 березня наприкінці недільної Божественної Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

Дехто вважає, що можна належно постити лише в окремі дні Великомо посту, стверджує високопреосвященний. Наприклад, у перший і останній тижні. Але «немає написано, що якісь є особливі дні, а якісь – неособливі. Є піст. І в ньому треба боротися кожен день. Не перший тиждень і останній, а кожен. Кожен тиждень, кожен день. Це кожен день боротьба до повної перемоги», – впевнений керуючий єпархією.

І не можна зупинитися, коли щось не вийшло. Адже диявол постійно спокушає, і не треба йому піддаватися. Щось не вдається – залиш це, а потім повернешся і завершиш почате. «Читаєш молитву і загубив. От згубив її. І ти думаєш, а що далі робити? В такий момент треба залишити ту молитву, пропустити. Починайте з наступної. Прочитали всі, поверніться до цієї, на якій ви зупинилися», – дає пораду владика.

Волиняни – на всеукраїнському зібранні капеланів

Військові священники єпархії 5–9 березня взяли участь у загальноцерковному з'їзді капеланів у м. Дніпрі.

Наша делегація, у складі двадцяти трьох душпастирів, була найчисельнішою, а їхню діяльність визнано однією з найкращих.

На форумі підсумували служіння священників у силових структурах за 2014–2018 рр., обговорили концепцію подальшого розвитку військового духовенства у Збройних силах та інших воєнізованих формуваннях України, провели ряд лекцій та круглих столів, присвячених окремим сторонам діяльності капеланів.

У рамках заходу панотцям вручено відзнаки. Зокрема, орден Великомученика Юрія Переможця та нагрудний знак начальника Генерального штабу отримав головний військовий капелан Волинської єпархії протоієрей Михайло Бучак.

Неабияке враження справив музей АТО в Дніпрі. Окрім постійної експозиції, капелани переглянули документальний фільм, створений під один із залів музею.

Учасники з'їзду пом'янули армійських душпастирів, котрі відійшли у вічність, а також військовослужбовців, які віддали своє життя, захищаючи українську державу.

До речі, луцький священник Михайло Хімчак 26 лютого – 1 березня перебував на навчанні капеланів, які проводять пастирське служіння для прикордонників. У головному центрі підготовки особового складу Державної прикордонної служби України ім. Генерал-майора Ігоря Момота, що в смт Оршанець Черкаської єпархії, о. Михайло прослухав лекції

— ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ —

ВІСТКА З ОКОПІВ

Я на той час проходив військову службу в танковому батальйоні 14-ї бригади у зоні АТО. І тут до мене телефонує отець Олександр Вронський, з яким я познайомився ще в 2013 році, та поцікавився, чи може він приїхати до мене і передати волонтерську допомогу бойовому батальйону. Я поговорив із керівництвом, яке дало дозвіл на приїзд.

16 березня 2016 р. отець Олександр разом з іншими священниками з Волинської єпархії приїхав у с. Єлизаветівка Донецької області. Він провів невеличку службу для нас на місці зустрічі, вручили нам іконки, хрестики та продукти харчування, які мали передати нашим побратимам від прихожан церков УПЦ КП.

Надалі о. Олександр приїздив не раз туди, де я проходив військову службу, – і в інші військові частини. Завжди привозив і письмові звістки. Одного разу він привіз воякам малюнки-листи від учнів НВК № 24 м. Луцька і попросив мене організувати відповіді на них.

Священик Олександр Вронський (ліворуч) і автор допису Богдан Муха

Але солдати до письма не вельми охочі. Ніхто, крім мене, не виявляв особливого бажання. Що написати дітям у відповідь – я не знав, і тому вирішив вичекати. Ходив по батальйону, читав книги, говорив з бійцями, заступав у наряди, носив дерева, рубав дрова, виконував інші обов'язки військової служби, надіявся, що мене це може підштовхнути до написання. Десь через місяць я таки сів і почав писати листа. Писав я його в палатці, в якій проживали військовослужбовці взводу технічного забезпечення.

Лист у мене вийшов ось таким:

Учням *А класу ЗОШ № 24 м. Луцька: Діані Ц., Іллі Г., Марку В., С. В., Саші К., Юрі М., Владиславу К., учениці Оксані (не вказала свого прізвища), учням, що не вказали місця свого навчання: Олександрю І., Анастасії І., Роману П., Дарині Ф., Дмитру В., Роману Б., Вікторії М., Катерині Г., Радмили (не вказала свого прізвища) і ще шістьом учням, які побажали залишитись інкогніто, які направили свої малюнки-звернення бійцям АТО.

Бажаю здоров'я, дітворі!

Саме так, бажаючи здоров'я, вітаються військовослужбовці один з одним. Так з вами привітався військовослужбовець Збройних сил України, водій зенітно-ракетного взводу танкового батальйону 14-ї бригади Богдан Муха. Я лучанин. Наразі в складі своєї військової частини виконую бойові завдання в зоні проведення Антитерористичної операції поблизу с. Боявленка Мар'їнського району Донецької області (сподіваюсь, на карті ви знайдете місцезнаходження цього населеного пункту).

У березні 2016 року до нас у військову частину приїхав мій знайомий – отець Олександр, настоятель храму Преподобного Іова Почаївського, розташованого неподалік вашої школи, який привіз продукти харчування та інше майно від волонтерів учасникам бойових дій. Мені дістались малюнки-послання від вас, за

які я від свого імені та від імені всього танкового батальйону дякую.

Ось Катерина Г. свій малюнок адресувала «Герою!!!», а отець Олександр сказав, що цей лист мені. Я вважаю, що Катерина чи отець Олександр помилились, бо ніякий я не герой. Нічого героїського я тут не зробив, оскільки виконувати накази своїх командирів та захищати свою Вітчизну – це не героїство, а обов'язок, який я намагаюсь виконувати належним чином. І таких, як я, у нашому батальйоні декілька сотень. І жоден з нас ще не має звання Героя України. Якщо появиться у нас такий Герой, то, Катерино, передам Ваш малюнок йому.

Свої листи-малюнки Радмила, Вікторія М., Дмитро В., Дарина Ф. шлють «Моєму захиснику». Не знаю, Радмило, Вікторіє, Дмитре та Дарино, чи персонально про мене ви думали, посилаючи свої звернення, але отець Олександр сказав, що листи мені. Приємно, що мене знають в школі № 24 м. Луцька. Дійс-

но, я і мої побратими захищаємо і вас, і інших від ворога.

Анастасія І., Діана Ц., Оксана бажать учасникам АТО повернутись живими, а С. В. та інші додають, щоб ми повернулись і здоровими. На це, дітворо, скажу вам, що на все воля Божа: як Бог дасть, так і буде. Дасть Бог мені та моїм побратимам повернутись живими та здоровими, то так і буде. А чи повернусь я живим і здоровим, ви зможете дізнатись, коли я появлюсь у храмі отця Олександра на недільній службі, куди, зазвичай, навідуєтесь у неділі, коли знаходитесь в Луцьку. Отож, якщо захочете мене побачити, то навідуєтесь і ви у храм Преподобного Іова Почаївського на недільну службу, куди обов'язково я приїду після повернення з АТО (у відпустку, під час ротації чи після завершення війни). До зустрічі!

Із листа-малюнка Іллі Г. я довідався, що він бажає, щоб війна закінчилась, а Владислав К. хоче, щоб це трапилось у цьому році. Дякую за таке побажання. Ми всі тут цього хочемо не менше, ніж ви. А, можливо, навіть і більше, бо наші дітки то нас, своїх батьків, не бачать вже тривалий час.

І всіх цікавить, а чим має закінчитись війна? Юра М. хоче, «щоб Україна перемогла», Саша К. просить нас: «виграйте війну», і Роман Б. бажає перемоги. Дорогі дітки, скажу вам таке: я не лише вірю в те, що війна закінчиться перемогою України. Я це знаю. Так, Україна переможе, іншого не може бути.

У нашому батальйоні є представники багатьох областей. У нас тут є українкомовні та російськомовні, інколи чую циганську мову. Серед нас є українці, росіяни, білорус із Сумщини, є азербайджанець із м. Києва. І всіх нас об'єднує бажання захищати свою Вітчизну від ворога. А «когда мы едины – мы непобедимы». Тому нас попереджу чекає лише одне: перемога над ворогом. І в цьому нам допоможе весь світ. Але до цієї перемоги потрібно йти не покладаючи рук. І успіх прийде. Пам'ятаєте, як

з основ охорони державного кордону, психологічної та медичної підготовки.

Духовенство єпархії шанувало Кобзаря

З нагоди чергової річниці упокоєння видатного українця Тараса Шевченка духовенство та миряни краю 10 березня піднесли заупокійну молитву. В обласному центрі літню очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Після Відправи у кафедральному соборі Святої Трійці священнослужителі, викладачі та студенти Волинської православної богословської академії хресним ходом вирушили до пам'ятника нашому генію, що перед головним корпусом Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

На завершення заупокійної молитви архієрей у слові, зокрема, зазначив: «Наша душа прокидається, ми вчимося любити й берегти нашу землю, яку оспівали видатні митці і захистили українські воїни».

З-поміж духовенства в поминанні взяли участь: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан собору протоієрей Микола Нецькар, міський декан протоієрей Михайло Онищук.

У Жидичині провели майстер-клас іконопису

У чоловічому монастирі Святого Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківецького деканату, 25 лютого – 11 березня відбувся ряд занять із малювання образів. Навчання проводив диякон Дмитро Зінко, клірик домового храму Преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, іконописець.

Перше заняття було теоретичне. Отець розповідав присутнім про ікону як явище, її написання, традиції тощо. Наступні ж заняття були практичними. Іконописець наголошував більше на духовній складовій, ніж на технічних моментах.

У майстер-класі взяло участь близько 20 дітей. Організувало захід молодіжне братство «Мирт», яке діє при монастирі. Як повідомила його голова Любов Фрадинська, оскільки майстер-клас викликав багато позитивних емоцій у дітей та бажання продовжувати займатися іконописанням, при обителі планують не лише продовжити такі заняття, а й відродити волинську школу іконопису.

Поставте Христа в осереддя свого життя – архієрей

11 березня, в третю неділю Великомо посту, хрестопоклонну, митрополит Луцький і Волинський Михайл розповів про християнські символи в нашому житті. Про це він говорив під час проповіді на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці.

Зокрема, високопреосвященний наголосив, що ми виносимо хреста посеред храму, аби надихнутися на подальші постові подвиги. Це для нас символ. Як багато таких християнських символів присутні в нашому повсякденному житті, які нагадують нам про наше буття?

Владика пояснив, що зазвичай усе, що нас оточує у буденності, не нагадує нам про Бога. У більшості випадків усі знаки і символи, з якими стикаємося, не нагадують нам про вічні цінності. Для прикладу архієрей згадав про рекламу: «Скільки білбордів висить! Ви там про Ісуса Христа бачили?». А це говорить про наші пріоритети у житті. Ми забезпечуємо себе матеріальними благами і не думаємо про духовні цінності.

Тому на завершення керуючий єпархією запропонував змінити такі пріоритети і поставити Христа в осереддя нашого життя, а все інше залишити на другому місці. «Задумайтеся, що цей символ означає», – вказуючи на хрест, додав митрополит Михайл.

У ВПБА навчається студент із Росії

Про навчання студента родом із Кубані у Волинській православної богословській

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Христос-Вседержитель.
XVII ст. Походить із Миколаївської церкви с. Борочиче Горохівського деканату. Дерево, левкас, темпера, гравіювання, золочення. Зберігається у Музеї волинської ікони.

Образ Христа-Вседержителя (Пантократора, від грец. пан – усе, кратос – суддя, сила) займає центральне місце серед численних типів зображення Спаса. Догматичне значення таких ікон полягає у визначенні Ісуса як Царя Небесного, Судді, Учителя. Іменування Христа Вседержителем вказує, по-перше, на Його Божественну природу, по-друге, пов'язано з людською природою Христа, який мученицькою смертю спокутував людські гріхи.

Визначення *Вседержитель* часто зустрічається у Старому і Новому Заповітах. Двічі це ім'я згадується в Одкровенні Йоана Богослова: «Я є Альфа й Омега, початок і кінець, говорить Господь, який є, і був, і гряде, Вседержитель» (Одкр. 1:8); «Свят, свят, свят Господь Бог Вседержитель, який був, є і гряде» (4:8).

Образ Пантократора сформувався ще на початках християнського іконописання і передбачає кілька ізводів (варіантів) зображення – поясне, повноростове, на престолі. Автором нашої ікони, ймовірно, був маляр одного з осередків Львівщини. Постаць Спаса вражає монументальністю і величию, просвітлений лик виражає співпереживання, доброту і любов до людей. Спас одягнений у традиційні одяг проповідника: синій гіматій, з ледь

промальованими складками, огортає фігуру і додає їй масивності й поважності, та червоний хітон, багато драпірований темними смугами. Використання синього і червоного кольорів символізує поєднання в особі Ісуса Христа двох Іпостасей – Божественної і людської, двох природ – небесної і земної. Особливий статус Христа підкреслює клав (орнаментована стрічка) на правому плечі. Правицею Ісус благословляє, лівицею підтримує розгорнуту книгу.

Цікаво, що у тексті використано повчальні слова Спасителя із Євангелій від Матфея та Йоана про те, що треба судити не з вигляду, а судом справедливим, «бо яким судом судите, таким судитимуть і вас» (Мф.7:2-3; Ін. 7:24).

Лик Ісуса наділений правильними рисами, особливий акцент зроблено на великих, широко розплючених очах (символ чистоти духовної) та високому чолі (символ розуму і розсудливості). Згідно з іконографічним каноном, лише стосовно Христа німб (символ святості) пишеться хрещатий (бачимо перекардини хреста, на якому було розп'ято Спасителя на Голгофі), з літерами ΩON, які означають «Я є Суцний» (Вих. 3:14) і вказують на Божественну сутність Ісуса: Він Син Божий, Матір'ю Якого стала Діва Марія.

Тло ікони, гравіюване багатим стилізованим рослинним орнаментом і золочене, наповнює образ надзвичайним світлом, благодаттю й величию віри.

Світлана ВАСИЛЕВСЬКА,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ ВІСТКА З ОКОПІВ

Закінчення. Початок на с. 3

із цього приводу сказано в Державному Гімні України: «згинуть наші воріженьки, як роса на сонці». І наша держава Україна, яка зображена у вигляді кораблика на малюнку Романа П., бурхливими водами сьогодення обов'язково допливе до щасливої гавані.

Хочу окремо виділити малюнок-послання Марка В. Він привернув мою увагу словами «Я люблю Україну». І це прекрасно – жити в любові. І ви всі, дітки, також любіть Україну, щиро, безкорисно.

Коли я писав вам цей лист, до мене підійшов мій побратим Сергій Лукоянов, він з м. Корсуня-Шевченківського, що на Черкащині. Побачив малюночок Олександра І. (на синьому фоні виконано жовтим кольором Герб України в рамці, навколо якого колом розташовано сім зірок), забрав його собі та повісив над своїм тапчаном, на якому спить, і сказав, що цей малюночок буде з ним постійно, допоки він в АТО. Решту малюнків, дітки, бійці розберуть собі також.

Ще раз скажу слова подяки за надіслані вами, дітки, малюночки нам. Цим ви вносите свою лепточку в нашу спільну перемогу над злим та сильним ворогом. Але цієї участі замало, як на мене. Чому я так вважаю? Дивіться. Я думаю, що цієї війни не було б, якби українці з гідністю ставились до себе, змусили б себе поважати належним чином, поважати нашу державу, наш вибір, не мовчали б на прояви зверхності щодо нас, нашого минулого, сьогодення та майбутнього. А чинити супротив зазіханню щодо нас ми зможемо, якщо матимемо високий рівень знань. Тож, дітворо, слід і вам приєднуватись до нашої боротьби проти спільного ворога і якомога наполегливіше оволодівати тими знаннями, які викладають у школі. Чим якісніші у вас будуть знання, тим вищою буде ймовірність того, що війна на Україну не прийде знову. Тож до боротьби, дітки! До перемоги! Слава Україні!

З повагою
один з військовослужбовців ЗСУ
Богдан Муха
05.04.2016

Потрібно було цей лист узгодити із керівництвом батальйону. Наш комбат полковник Валерій Дуріхін погодився із текстом відповіді та попросив надати можливість військовослужбовцям батальйону підписати цей лист

НА НАШ ПОГЛЯД «МИ ЖИВЕМО В ЦЬОМУ СВІТІ, ЯКЩО ЛЮБИМО ЙОГО»

В основі християнської етики лежить любов. Почуття любові, яке є основою віри в Бога, передбачає любов до всіх Його творинь.

Згідно з Святим Письмом, весь світ і кожна істота має незамінну цінність як Боже створіння.

Зміст багатьох біблійних притч ґрунтується на прикладі рослин та звірів, які з ними відбуваються. На сторінках Книги Буття можна знайти, умовно кажучи, класифікацію флори. У Біблії згадується біля 100 видів рослин. Дерево життя (світлове дерево) є найвищим символом віри у Всевишнього.

– Господь створив цей різноманітний світ, наділив його численними видами рослин, тварин. Людина як вінець творіння повинна берегти його та робити кращим, – говорить ієромонах Никодим (Смілій) – намісник Луцького Хрестовоздвиженського монастиря.

На жаль, із розвитком людського суспільства, ставлення до природи почало набувати споживачького, а то й хижацького характеру. Первинна духовна єдність людини та природи поступово втрачалась. Наділена розумом людина почала використовувати Богом даний світ живої природи не для виконання своєї ролі збереження всього живого на планеті, а для наживи заради матеріальних благ.

У результаті ми маємо забруднені водойми, виснажені хімією ґрунти. Все менше лишається місця для лісів. Зникають чи зникли безповоротно сотні видів рослин та тварин. Усе це не може не впливати на здоров'я людей.

Екологічна криза – це перш за все криза духовності. Тому дуже важлива природоохоронна роль відводиться Церкві.

– Церква повинна закликати до раціонального використання природних ресурсів. Роль релігії має бути визначальною. Навіть кілька хвилин, виділених у проповіді священника на захист природи, будуть неодмінно мати результати в практичних діях людей. Церква має прислухатись до природоохоронних програм, пояснювати людям, як раціонально ставитись до природних ресурсів, багато із яких є невідновними, – вважає о. Никодим. – Потрібно дати зрозуміти людям, що від кожного залежить, у якому світі ми живемо, і що кожен несе власну відповідальність.

Дотримуючись елементарних природоохоронних правил у побуті, на вулиці, в лісі тощо, ми можемо зробити величезний вклад у справу збереження природи: економити воду; не лишати сміття на берегах водойм, у лісах, парках тощо; обмежити в побуті використання синтетичних мийних засобів, які дуже небезпечні для природи та організму людини. Для чищення поверхонь та миття посуду надавати перевагу соді й гірчиці; для прання білизни використовувати безфосфатні порошки; викидати відпрацьовані батарейки, лампи, пластикові пляшки в спеціальні контейнери; відмовитись при покупці в крамниці від додаткової пластикової упаковки, пакета, використовувати багаторазові еко-торби; надавати перевагу екологічним видам транспорту: велосипеду, троллейбусу. Привчати себе до

піших прогулянок; не спалювати суху траву, опале листя, поліетилен, забруднюючи повітря, яким дишаємо ми та наші діти; не нести на кладовище штучні квіти, при спалюванні яких виділяються в повітря токсичні речовини. Краще та набагато економніше посадити траву або живі квіти.

Привчаючи себе та своїх дітей до цих елементарних правил, можна покращити не тільки стан природи навколо, а й власне здоров'я, яке залежить від чистоти води, повітря та ґрунтів.

«Врятує сам і біля тебе врятується тисячі» – ця цитата Серафима Саровського зараз є дуже актуальною, і щодо природи також.

Отець Никодим вважає, що Церкві, засобом масової інформації, громадським організаціям потрібно постійно наголошувати, пропагувати, популяризувати правила поведінки людей у світі живої природи, який створений для нас Богом, виховувати почуття відповідальності кожного за його стан. Адже ми та наші діти живемо у цьому світі. І ми здатні змінювати його на краще.

Потрібно пам'ятати, що все повертається до кожного із нас бумерангом – добрі та недобрі вчинки.

Природа не прощає помилок та байдужого до себе ставлення. Розглядаючи її багатства лише з точки зору споживача, людство приречене на самознищення.

Оксана ГАВРИЛЮК,
старший науковий співробітник
Волинського краєзнавчого музею

РАДИМО ПРИДБАТИ НОВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Недавно в Луцьку почали випускати дитячий журнал «Небесний ліхтарик» – про добро, християнські цінності, віру в Бога. З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла видання поширюють у нашій єпархії.

Журнал для діток орієнтовно 6–10 років виходить щомісяця на 16 сторінок. Вірізняється з-поміж інших творчим авторським змістом, сучасними оригінальними ілюстраціями та простою викладом матеріалу. У кожному номері – окрема тема.

Як зазначає головний редактор видання Валерія Лесюк, сучасні діти надто багато часу проводять за комп'ютером, бавлячись в ігри. Такий журнал – гарна нагода для усієї сім'ї приділити один одному трохи часу, погортати сторінки, поговорити про вічні духовні цінності, дізнатися для себе багато нового.

Над виданням також працюють магістр богослів'я священник Микола Лесюк та веб-дизайнер Наталія Скиба. До речі, о. Микола – випусник Волинської православної богословської

академії, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці у Відні (Австрія). А його дружина матінка Валерія в 2010–2015 рр. очолювала відділ організації благодійності та соціальної служіння нашої єпархії.

Придбати свіжий номер можна попередньо замовивши до першого числа наступного місяця за ел. поштою pebesny_ihtaryk@ukr.net або номером: (095) 0376700, Валерія.

МУЧЕНИЦЯ ОЛЕКСАНДРА АНКІРСЬКА ТА ЇЇ СВЯТІ ТЕЗКИ

Серед багатьох жінок, які, переповнені любов'ю до Христа, не побоялися прийняти за Нього муки, Православна Церква шанує і тих, вже саме ім'я яких свідчить про їхню відвагу. До них відноситься і мучениця дівка Олександра Анкірська (Коринфська), ім'я якої в перекладі з грецької означає «мужня, захисниця людей». Якою ж була ця відважна жінка і що повчального з її життя ми можемо почерпнути для себе?

У святцях Олександра Анкірська згадується двічі. Перший раз – 31 травня із шістьма іншими мученицями-дівами: Текусою, Клавдією, Фаїною, Євфрасією, Матроною та Юлією. Другий раз – 19 листопада разом із шістьма мученицями, імена яких частково повторюють згадувані вище: Текусою, Полактією, Клавдією, Євфросинією (Євфрасією), Афанасією та Матроною.

Подробиці життя та мук Олександри знаходимо у «Життя святих» святителя Димитрія (Туптала). Вона та шість інших дів проживали в м. Анкіра Галатійська (тепер – турецька столиця Анкара). З юності утверджувалися в цноті та страху Божому, і в чистоті дівочій обручилися нетлінному й безсмертному нареченому – Христові, Сину Божому.

Досягнувши поважного віку, коли старшій Текусі було понад сімдесят літ, а інші – мало що молодші від неї, в часи гоніння римського імператора Діоклетіана на християн, вони були приведені на суд до жорстокого правителя міста Феотекна. Діви мужньо сповідували свою віру в Ісуса Христа, за що були піддані багатьом катуванням, але залишились непохитними. Після цього правитель, насміхаючись із християнського благочестя, віддав їх на осквернення блудним юнакам, але ті, розчулившись від слів Текуси, почали плакати і пішли геть, не виконавши свого нечестивого наміру. Насамкінець, за відмову взяти участь разом із язичницькими жрицями богині Артеміди в щорічному святкуванні обмивання ідолів, діви були засуджені до смерті. Кожній із них прив'язали на шию важкий камінь і втопили в озері.

Вночі Текуса з'явилася уві сні своєму племінникові Феодоту (в подальшому він також прийняв мученицький вінець) і попросила витягнути їхні тіла. Коли він та інші християни прийшли до озера, вітер відігнав воду до другого берега і вони, прийнявши останки мучениць, відвезли їх до церкви Святих патріархів, де й поховали. Однак, дізнавшись про це, нечестивці вигребли із землі їхні тіла та спалили. Все це сталося в 303 р.

Тезка Олександри Анкірської – мучениця Олександра Римська (Нікомідійська) шанується Православною Церквою 6 травня. Вона була дружиною згадуваного гонителя християн імператора Діоклетіана і водночас таємною християнкою. Бачачи в

м. Нікомідія (нині Ізміт у Туреччині) страждання та твердість віри святого великомученика Георгія, цариця привселюдно засвідчила свою віру в Христа вигуками: «Боже Георгієвий, поможи мені, бо Ти один всесильний!». За те, що вона славила Христа, викривала суєтність і пагубу ідолослужіння, а також припадала до ніг мученика, Олександра була засуджена власним чоловіком на усечення мечем. До місця страти її вели з Георгієм, а вона йшла з піднятим до неба очима та молитвою на вустах. Дорогою знесилена цариця попросилася трохи перепочити. І, сівши та прихиливши голову до стіни однієї будівлі, мирно віддала Богові свою душу. Це відбулося в тому ж таки 303 р.

За іншою версією, Олександра разом зі своєю дочкою Валерією були страчені за наказом римського імператора Лікінія, який хоча і підписав разом зі святим рівноапостольним царем Константином Міланський едикт, що надавав християнам свободу віросповідання, але був таємним ворогом Християнства. Вони прийняли мученицькі вінці в 314 р. у Нікомідії: їм відрубали голови, а тіла кинули в море.

У «Життях святих» маємо згадку про ще

одну мученицю Олександрю – Амісійську (Понтійську), день пам'яті якої припадає на 2 квітня. Вона разом із шістьма іншими мученицями (Клавдією, Євфрасією, Матроною, Юліанією, Євфимією та Феодосією) постраждала за Христа в 310 р. в м. Аміс

(тепер – турецьке Самсун) на березі Чорного моря під час гоніння на християн за імператора Максиміана Галерія, який був чоловіком Валерії та зятем Діоклетіана. На допиті вони сповідали свою віру і за це були піддані жорстоким мукам. Їх роздягнули, били палками, відрізали сосці, після чого, повісивши, стругали по тілу загостреними гаками. Насамкінець святі діви були живо спалені в розжареній печі.

Як бачимо, усі три Олександри прийняли мученицькі вінці за Христа. І хоч були слабкими жінками, у питаннях віри виявилися непохитними: не злякалися ні мук, ні смерті. Чим ще раз підтвердили правильність дарованого їм імені – «мужня».

А в Олександри Анкірської ми ще й можемо повчитися перебуванню в постійних молитвах, пості, стриманні та добрих справах. І, звичайно, вона буде нашою люблячою, вірною та надійною подругою, якщо ми молитовно звертатимемося до неї: «Моли Бога за нас, свята угоднице Божа Олександро Анкірська, бо ми щиро до тебе звертаємося, скорої помічниці та молитвениці за душі наші».

Олександра ТОЦЬКА

ЗАДЛЯ КОГО ЖИТИ? ЗАДЛЯ КОГО ВМЕРТИ?

Проповідь митрополита Луцького і Волинського Михаїла*

Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Христос воскрес!

Ми сьогодні, в чергову неділю від Пасхи, святкуючи Світле Христове Воскресіння, згадуємо євангельську оповідь про зцілення розслабленого. В кожному неділю, яка випадає після Воскресіння, є своє євангельське читання... Але всі ці євангельські оповіді мають одне за мету: показати велику любов людини до Бога і чуда, які звершуються й укріплюють саму людину.

Господь не творить чудо, щоб нас здивувати, як це ставлять за мету ті, які володіють певним жанром, – показують фокуси. За мету Господь ставить, в першу чергу, від Своєї любові й чоловіколюбства допомогти людині, як цьому розслабленому. Допомогти, укріпити його віру й укріпити віру людей, які спостерігають за цим. Бо все, що ми бачимо, відображається в нашій пам'яті, є в нашій свідомості та в подальшому спонукає

на ті чи інші вчинки: або добрі, або погані – залежно, на що ми дивимось.

Ось Ісус Христос укріплює людей у вірі, творячи чудеса, в першу чергу роблячи благо для тих, хто цього потребує: воскреслає, зцілює й укріплює віру тих, які спостерігають. Ми бачимо приклади, коли Господь чи зцілив, чи уздоровив, чи воскресив, – багатьох людей надихнув увірувати. Увірувати, що Він – воістину Бог, прийшов у світ і поніс гріхи світу, викупив нас від гріха, прокляття й смерті. І це укріплення нас у вірі звершується з однією метою: нам бути твердими і послідовними в своїх життєвих вчинках, нічого не бояться, не переживати.

Господь, наводячи приклад про Соломона, каже: наскільки Соломон гарно вдягався, але подивіться на польові лілії, яких любить Бог! Бо Соломон любив себе і тому так вдягався, але

Бог ось як природу любить: яка гарна ця квітка, яку ніхто не розчісує й не вдягає, але вона милує наше око, приємна, ми хочем її бачити, милуємось, ми стоїмо біля неї чи навіть беремо її додому, і там за нею доглядаємо, і там вона нам приємна. Насільки Бог любить ось це творіння, так може уявити, яка Його велика любов до людини, до вінця творіння, яка створена за Його образом і подобою. Тому про це Господь говорить і укріплює нас у вірі: щоб ми пам'ятали, наскільки велика Його любов до нас, наскільки Він опікується кожним із нас, не забуває ні за кого.

* Виголошено 11 травня 2014 р., в неділю 4-ту після Пасхи, про розслабленого, у кафедральному соборі Святої Трійці на завершення Божественної Літургії.

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2-3

академії написало 13 березня інтернет-видання *Pravda.lutsk.ua*.

Ілля Бобилев учить на першому курсі ВПБА і переконаний, що не випадково потрапив сюди. Його прабабусі та прадідусі народилися на Волині й Галичині. «Це моя історична батьківщина», – стверджує академіст.

Не знаючи української мови, опанував її за півроку і вирушив до Західної України навчатися на священника, бо переконаний, що не можна противитися волі Божій.

У ранньому дитинстві Ілля захворів і батьки дали обітницю Господу, що коли їхній син виросте, то стане священником. Довгий час хлопець не дуже охоче сприймав той факт, що буде душпастирем, проте згодом вступив до богословського вишу.

Повністю публікацію можна прочитати на епархіальному сайті *Pravoslavivolynti.org.ua*, у розділі «Статті».

Єпархія вшанувала українських добровольців

3 нагоди Дня українського духовенства єпархії.

Зокрема, митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив молебень у кафедральному соборі Святої Трійці. З ним служили військові капелани нашого краю.

Архієрей у слові наголосив на тому, що доброволець – це не звання, не посада, «це стан душі, те, чим наповнена душа. Не на заклик державців, а за покликом душі вони пішли захищати Вітчизну... А Церква завжди з народом, не тільки на парафіях, а й в окопах і на блокпостах, – військові священники, капелани, нове для нас поняття. Бо там, де вірні, повинні бути й душпастирі», – підкреслив високопреосвященний.

Потому відбулася заупокійна літія біля фотостенда загиблих героїв, що на Театральному майдані міста. Цю молитву також очолив владика Михаїл. На завершення присутні поклали квіти.

У заходах взяли участь представники міської влади, воїни-добровольці та їх рідні.

Представники ВПБА – на всеукраїнській конференції

Делегація Волинської православної богословської академії 15 березня взяла участь у II Всеукраїнській науковій конференції для молодих вчених і студентів «Українська православна богословська думка в загальнохристиянському контексті». Про це повідомив сайт *Vpba.org*.

Наш духовний виш представляли протоієрей Петро Герасимук, священник Роман Кобрій та студент Ілля Сай.

Захід у Київській православній богословській академії розпочався зі спільної молитви. Потому відбулися виступи із вітальними словами та доповідями.

Зокрема, було порушено такі теми: «Великий скит у XVII ст.: поширення студійського та єрусалимського уставів», «Інтернет-комунікація та способи її реалізації в пастирській діяльності», «Офіційний статус Церкви в державі: до питання методології оцінки взаємовідносин», «Плоди спасительної Христової жертви», «Смертний вирок у євангельській період в контексті римського та іудейського права», «Святитель Іов (Борецький), митрополит Київський і всієї Русі, в обороні Православ'я».

Проповідь архієрея: не можеш спати – молись!

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл закликав більше часу витрачати на молитву. Про це він говорив 18 березня, у 4-ту неділю Великого посту, під час проповіді на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці.

Закінчення на с. 7

АМВОН

ЗАДЛЯ КОГО ЖИТИ? ЗАДЛЯ КОГО ВМЕРТИ?

Проповідь митрополита Луцького і Волинського Михаїла

Закінчення. Початок на с. 5

І якщо в трудну хвилину тобі здається, що Бог тебе покинув, то це неправда. Це ти відвернувся в той момент, це ти не дивишся в сторону Бога. Не Він відійшов, а ти відійшов. Тому, що надіявся у своїй гордині на себе: «я зможу це здолати, тут мені Бог не потрібен, я сам це знаю...» Так хто від кого відмовився? Ти від Бога чи Бог від тебе? Ти відмовився від Бога. Тому, що твоя гординя, «матір усіх пороків», тебе відштовхнула від твого Творця. І тому здається, що ти один. Так, дійсно, ти один, але це ти відійшов, а не Бог відійшов від тебе.

Бог не змушує нас, щоб ми Його любили. Він закликає нас, щоб ми Його любили нам же во благо, як при творінні самої людини, при творінні світу. Для чого Бог створив людину? Від безмежної Своєї любові, – тому, що Сам є любов, – створив людину, щоб вона бачила велич і красу цього творіння. Тому катехізис і вчить: «Ціль творіння Богом людини – це блаженство тварі і слава Творця». Прославляючи Бога, ми блаженствуємо, тобто заславі, а прославляємо Бога всім своїм єством: у першу чергу молитвою в храмі; молитвою вдома; і нашими справами, які звершуємо, – будь-де, будь-яким своїм вчинком ми або прославляємо Бога, або Його «принижуємо». Якщо коїмо гріх – принижуємо, якщо звершуємо добру справу – звеличуємо.

Євангеліст Матфей говорить: «Так нехай просвітиться світло ваше перед людьми, які будуть бачити ваші добрі діла і прославлять Отця вашого, Того, що є на небесах» (Мф. 5:16). Які будуть бачити ваші добрі справи і прославлять Бога, що на небесах! Ось пішла мама молитися – і дитина пішла молитися; пішла мама до телевізора з татом – і дитина буде сидіти біля телевізора, а не біля ікони... А любов до України не проявляється сидінням біля телевізора.

Дуже легко любити Україну, сидючи в Канаді чи в Сполучених Штатах Америки і розказувати, як ти її любиш. Хоча й там є тверезомислячі, які кажуть, що треба любити Україну «до глибини своєї кишені», а не тільки на словах, «до глибини душі». Пустий цей звук! Якщо любов не підкріплена вчинком – це пустий звук! Бог полюбив світ – пожертвував Сином Єдинородним. Бог полюбив світ – прийшов у цей світ. І якщо ми любимо, то повинні щось робити. Навіть суто в життєвому розумінні: якщо любите когось, то як ви це проявляєте? Якщо любите дітей – цукерку додому принесете і дасте (я образно висловлююсь). Якщо будуть люди між собою любити один одного, також щось приємне мають робити один одному. Християни, якщо люблять один одного, також роблять приємні речі, в першу чергу прощаючи немочі близького, щоби зберегти мир. Тому, що Ісус Христос прийшов і сказав: «Мир даю вам!». І ось коли ми любимо, то через своє терпіння даруємо мир, через своє терпіння і любов приймаємо цей мир, примножуємо цей мир, – ось у цьому проявляється дієвість.

І тому Ісус Христос у випадку зцілення розслабленого показує любов дієву. Міг сказати: «Я люблю весь світ», але прийшов і зцілює, торкнувся, підняв, уздоровив. І навіть піднявся на хрест, перетерпів муки. Ось у цьому і є дієва любов.

Тому я сьогодні хочу, щоб ми з храму вийшли з бажанням

здійснювати нашу дієву любов. Якщо ви любите когось, зробіть йому сьогодні добру справу. Але якщо у вас не з'явилося бажання, кому хочете це зробити, працюйте над тим, бо ваша душа черства, бо вона не знає, кому зробіть добру справу. Черства!

От тільки прозвучала думка «ідіть робіть добру справу» – а в голові відразу повинно з'явитися ім'я! Одна людина, група людей, як ви собі це уявляєте, заради кого і чого ви живете. Якщо такої думки з іменем у вас не з'явилося, значить, маєте над чим працювати, не до кінця у вас усе там хороше. Значить, у піст не дуже добре працювали над собою, серце не м'якшим стало, а залишилося таким же черствим, заздрисним і гріховним.

Працюйте, ніколи не буває це пізно. Не можна сказати, що це безвихідь, – нічого подібного. Каються, виправляються, миряться, робити добрі справи можна завжди, до останнього свого подиху. От ще набрав повітря, зробив ще добру справу – і вмер. От в останній момент, і це буде зараховано.

Тому робіть добрі справи, за висловом євангеліста Матфея: «Так нехай просвітиться світло ваше перед людьми, які будуть бачити ваші добрі діла і прославлять Отця вашого, Того, що є на небесах». Тому хай милосердний Господь допомагає нам любити, вміти любити, могли любити і робити заради цих людей, яких ви любите, добрі справи. В тому числі й віддати життя. Велике благо – покласти душу свою за ближніх своїх.

Ось чергове вам запитання: згадайте, за кого ви сьогодні можете померти? За дітей. За яку дитину ви перше помрете – старшу, молодшу, всіх разом? За батьків? От запитайте. Вважайте, стоїте перед воротами смерті й запитує ангел: «За що хочеш вмерти?». Що приходить на розум? Самі перед собою дайте відповідь. За що ти хочеш померти? Ось ставте завжди перед собою такі питання, тоді облежена буде ваша відповідь про сенс вашого життя. Якщо ти маєш за кого вмерти, то в тебе є заради кого жити. Тоді це «заради кого жити» буде стимулювати тебе «заради когось працювати», пам'ятати, спілкуватися, миритися з цими людьми. Бо можемо бути посварені, але заради того – готові померти. Примирися спочатку, а потім вмирай.

Тому прихід до храму повинен породжувати розуміння: виріс ти на одну сходику чи ні? Треба рости, я бажаю всім вам любити, рости, і не тільки заради когось вмирати, а заради когось довго жити. Якщо ви любите, то будете боротися за життя і жити будете довго, тоді не буде депресій, тоді й болячки не будуть до вас приступати. Бо депресії породжують болячки і нема заради чого жити.

14 років, надів петлю на голову, вмер, бо «безвихідь». Є юнацький суїцид? Є, на жаль. І дорослий суїцид, не тільки юнацький... Тому, що не знає, кого любити, як любити, заради кого вмерти і заради кого жити, заради чого жити.

Тож я закликаю, щоб ми над такими моментами задумувалися і в усіх панувало бажання жити, бажання трудитися, щоб не було часу на пуге в голові, що іноді біс підсовує, аби спокусити нас на несправедну дорогу.

Я це говорив зі ще однією думкою. Випробування, які сьогодні проходить Україна. Здається, питання вирішуються на Сході, але зачіпає це і нас, Захід.

Нещодавно один зі студентів нашої Волинської православної богословської академії, п'ятикурсник, здається, молодий чоловік, планував би собі там якісь амбіційні плани... Але він висловив бажання: «Я потім академію закінчу, зараз піду в армію». Нам це, звичайно, було приємно: значить, дух духовної школи правильний. Бо людина живе заради когось, заради чогось і готова робити ось такі вчинки, не ховається і батьки її не ховають, як інколи буває: воєнному заплатити, аби дитина не пішла в армію, а потім начальнику міліції, потім з прокурором знайомиться, і пішло й поїхало... А ось цей студент пішов в армію, а позавчора його застрілили. Загинув. Царство Небесне! Скорбота на нашому серці, звичайно, але і радість, що ми маємо таких дітей.

Ховали сотню молодих людей – думали, на цьому все. Продовжується... Звичайно, що ми скорбимо, і втіхи нам не знайдеш, але це й повинно радувати наше серце: є кому захищати... Він знав, заради чого померти, а відповідно, знав, заради чого хотів жити. Був готовий померти і знав, що це не якась гра в піску, а серйозні справи, де стріляють, де вбивають. Знав і пішов. І заради нас з вами пішов, заради нас з вами загинув – ось це відчуття любові. Людина, яка любить Бога, студент, який заради Бога прийшов отримати богословську освіту, заради любові до України пішов її захищати і загинув заради нас з вами, заради мирного неба і порядку в Україні. Оце дієва наша християнська позиція до життя. Тому будемо молитися за цього юнака і за всіх, хто загинув під час останніх протистоянь. Царство ім Небесне!

Але нас це повинно надихати ще ревніше молитися. Не телевизор дивитися, скільки людей загинуло і скільки там чого відбулось, а поклати бити і молитву творити, щоб мир був в Україні, щоб Господь беріг життя кожного. Тому що це чийсь син, чийсь внук, чийсь родич, а може бути, і наш. Тому наша молитва повинна перемагати всіх цих ворогів, наша молитва, яка базується на любові. І тому я закликаю всіх вас до ще більшої любові, щоб Господь дарував Україні мир, а всім здоров'я і довголіття. Бог миру і помочі хай завжди буде між нами і над нами.

Христос воскрес! Я закликаю на всіх вас Боже благословення. Будьте здорові і довголітні!

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2-3, 6

Високопреосвященний пояснив, що християнин у першу чергу повинен шукати Царство Небесне і прагнути до нього. А піст – це особливі дні, коли людина повинна духовно зростати. Це не лише обмеження себе в їжі, потрібно постійно підсилювати свою молитву, частіше молитися, запевняє владика.

Архієрей повідав, що дуже часто йому говорять про безсоння. «Не можеш спати – молись!» – переконує керуючий єпархією, і тоді безсоння пройде.

Усім слід більше часу присвячувати спілкуванню з Господом, молитися – за себе, за ближніх, за родину, за Україну, за весь світ. А яким чином – нехай кожен визначить для себе.

Луцькі гвардійці приступили до Сповіді та Причастя

Ці таїнства військовослужбовці частини 1141 прийняли напередодні Дня Національної гвардії України та з нагоди Великого посту.

20 березня сповідав і причащав бійців головний військовий капелан єпархії протоієрей Михайло Бучак разом з іншими військовими священниками. Привітавши гвардійців із прийняттям святих Христових Таїн, о. Михайло наголосив: сьогоднішня щира молитва й каяття означають – Господь пробачив усе, що обтяжувало душі. Побажав залишатися у цьому стані очищення та поглиблювати духовну працю.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslaviavolyni.org.ua

— НА НАШ ПОГЛЯД —

ЯК СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕЛЬ ІЗ ВОЛИНИ ПРАЦЮЄ НА МОСКВУ

Іподиякон митрополита Павла (Лебеда), намісника Києво-Печерської лаври УПЦ (МП), намагався нелегально перевезти 65 тис. доларів у Московську Патріархію. Про це 2 березня повідомив сайт Religionpravda.com.ua.

Серафима Никитюка було затримано на Сумщині під час проходження митного контролю. Для перевезення такої суми потягом «Київ–Москва» лавра (!) орендувала цілий вагон.

За даними «Релігійної правди», яка посилається на джерело в УПЦ (МП), іподиякон діяв нібито за вказівкою керівництва, гроші отримав у церковній лавці, аби доправити до Москви, в Патріархію. Хоча сам клірик стверджує: збирався закупити церковні товари.

На думку митрополита Луцького і Волинського Михаїла, придбання начиння, духовної літератури тощо за кордоном при добросусідських відносинах між народами не можна вважати чимось поганим. Проте коли триває війна, а Російська Православна Церква духовно підтримує і керівництво країни-агресора, і опікується її воїнами, то таку співпрацю слід розцінювати не інакше як злочин проти українського народу.

До речі, теперішній намісник Києво-Печерської лаври владика Павло став священником, а пізніше й ченцем у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці (1988–1989 рр.). Але якщо громада собору вже давно в Київському Патріархаті, то цей архієрей, натомість, не приховує проросійських поглядів.

Ольга ВЕРЕМЧУК

— ЄПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР —

4 травня

День висвяти: 10 років тому, 2008-го, – ієромонах Арсеній (Качан), скарбник Замково-Свято-Архангельського монастиря в Луцьку.

6 травня

День заснування храму: 5 років тому, 2013-го, – церква Великомученика Юрія Переможця в с. Жабка Ківерецького деканату.

День освяти храму: 25 років тому, 1993-го, – церква Великомученика Юрія Переможця в с. Сенкевичівка Горохівського деканату.

15 травня

День заснування храму: 15 років тому,

2003-го, – церква Покрови Пресвятої Богородиці в с. Поворськ Ковельського районного деканату.

30 травня

День заснування храму: 25 років тому, 1993-го, – собор Великомученика Димитрія Солунського в Ковелі.

Щиро і радісно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ОФІЦІЙНО

Протоієрея Василя Ціка призначено настоятелем парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Звиняче Горохівського дек. (указ № 18 від 26 лютого 2018 р.).

Протоієрея Дмитра Андрухів призначено настоятелем парафії Казанської ікони Божої Матері в с. Заячівка Ковельського райдек. (№ 19 від 28 лютого).

Священника Василя Михалка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Знамирівка Цуманського дек., а **священника Максима Подзізєя** призначено на цю посаду (№ 26, 27 від 20 березня).

— НЕКРОЛОГ —

Члени товариства «Холмщина» та парафіїни луцького храму Чудотворної ікони Холмської Богородиці висловлюють щире співчуття настоятелю протоієрею Михаїлові Онищуку з приводу великої втрати – смерті батька Євгена Івановича.

Царство йому Небесне і вічний спокій.

— ПАЛОМНИЦТВА —

22 квітня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Пожертва 200 грн.

28–29 квітня – до святинь Польщі: Ченстохова, Краків (для тих, хто має візу). Зголошуватися не пізніше ніж за три дні.

6 травня – до святинь Львова. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Пожертва 320 грн.

9 травня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа

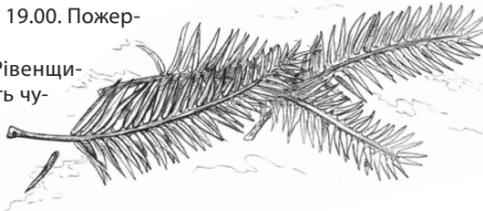
– джерело Святого Духа. Виїзд – 8 травня о 23.30. Повернення – 9 травня о 23.30. Пожертва 450 грн.

13 травня – до святинь Володимир-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Пожертва 170 грн.

20 травня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі

(мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Пожертва 200 грн.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілья – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНИ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

СЛУХАЙТЕ
Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ
Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську Православну Церкву!

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії

Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ТОВ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. № 362. Наклад 1400 пр.
Передплатний індекс 91241

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Петро САЙКЕВИЧ (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsistoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net

Сайт – pravoslaviavolyni.org.ua
info@pravoslaviavolyni.org.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар архієпископ КОНСТАНТИН (Марченко)
Моб. (096) 781-80-59.
Pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі»
– завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
klyuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

СКЛАД-МАГАЗИН ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Час роботи: понеділок–п'ятниця, 10:00–18:00,
в суботу – 10:00–15:00, обідня перерва – 13:00–14:00.

«...БО МОЯ ЗЕМЛЯ»

У Святому Письмі сказано, що «створив Бог небо і землю» (Буття 1:1). І якщо право на власність неба у землян проявляється більш умовно, ніж зримо, то право на землю змушує її потенційних власників братися не тільки до зброї, а й за знання законів. Особливо коли земелька стає офіційним товаром і її відповідними експертами складено аж надто високу ціну. Існує бізнесовий постулат про те, що найкраще капіталовкладення – у нерухомість. Однак термін «земля» має право на конкретну окремішність. А все тому, що ґрунт як вічна субстанція має переваги перед спорудами, які все ж є тимчасовими.

Дехто стверджує, що земля з'явилась у результаті некерованих процесів. Окремі релігії навчають, що земля – це тимчасовий випробувальний майданчик. На ній Бог перевіряє людей, щоб побачити, чого вони заслуговують: нагороди (життя у небі) чи покарання (у вогняному пеклі). Але Бог хотів, щоб земля була вічною домівкою для людства. Вона мала наповнитися слухняними людьми, які б піклувались про неї і жили на ній вічно.

Божий намір щодо землі не змінився. У Божому Слові чітко говориться: «Земля перебуває повіки» (Еккл. 1:4). Більш того, на ній завжди житимуть люди: «Праведні успадкують землю і будуть жити на ній повік» (Псалом 36:29).

Отже, як би сучасники не маніпулювали цінностями землі, як би не старались створювати земельні закони на рівні держави, все ж останнє слово за Тим, Хто її створив.

«Землю не слід продавати назавжди, бо Моя земля: ви прибульці і поселенці у Мене» (Лев. 25:23). Як бачимо, є конкретні закони Всевишнього щодо права на те, що нам, по суті, не належить у вимірі вічності. А сучасна ціна на землю така висока саме тому, що торгуємо товаром, не підвладним часу. Тому-то з'являється у законах термін, що замінює «продаж» на більш гнучкий – «оренда».

«...По всій землі володіння вашого дозволяйте викуп землі» (Лев. 25:24). Діємо згідно з Божими і світськими законами, продаючи та викуповуючи землю, перетворюючи її на товар, але все ж зі строгою заборонаю замаху на вічність, тому що «не хлібом єдиним житиме людина, але всяким словом, що виходить з уст Божих» (Мф. 4:4).

У нашому українському хліборобському світогляді земля асоціюється із аграрними здобутками як догудальниця. Це все завдячуючи родючості рідних чорноземів. Саме тому до них і прикута останнім часом увага тих, хто готовий в будь-який момент здерти з іноземного купця три шкури за рідну земельку. Але що означає продати у вічне користування (даруйте, здати в «оренду») те, на чому стоїмо в буквальному розумінні слова? Продати те, що живить нас матеріально, наповнює вологою рідних джерел і розвивається під ніжним теплом небесного світила? Чи не про ту вічність, яка належить тільки Йому, говорив наш Творець?

Учені висувають різні теорії, згідно з якими земля буде знищена або стане непридатною для життя. До чинників, які загрожують існуванню людства, зараховують природні катаклізми (скажімо, зіткнення планети з астероїдом чи кометою, виверження супервулканів, глобальне потепління), а також катастрофи, спричинені людиною (наприклад, ядерну війну і біотероризм).

Під впливом ідеї про те, що земля зрештою буде знищена, дехто почав спустошувати її цінні ресурси. Ще інші втратили будь-яку надію на майбутнє і живуть одним днем. Через це життя може втратити зміст. Якщо ж ми віримо, що зможемо

На цих ґрунтах Ізраїля не проросте навіть потужна насіння

жити на землі вічно, то, найімовірніше, прийматимемо такі рішення, які матимуть добрі наслідки і для нас, і для нашої сім'ї, — не лише тепер, а й у далекому майбутньому.

Земляни, тобто смертні люди, що претендують на вічне життя після смерті, мають бути вірними Божому вченню про власну тимчасовість на тих ґрунтах, які не є їхньою вічною власністю. Творець готує нам інші цінності в іншому часовому вимірі й не дає змоги утвердитись у вічності земних скарбів.

Згадаймо отих тридцять срібників Юди, які він уторгував за зраду Учителя. «Первосвященники ж, взявши срібники, сказали: не дозволено класти їх у скарбницю церковну, тому що це ціна крові. І, скликавши раду, купили за них землю гончареву для погребіння подорожніх. Тому і зветься земля та «землею крові» до цього дня» (Мф. 27:6–8).

Чи не простежується певна закономірність повіданої Святим Письмом історії до сьогоднішніх днів? Скільки б ми не збирали скарбів земних, а шлях кожного мирянина завершується погребінням у «землю крові» на вічний спочинок і сподіванням на вічність Царства Божого. Земні статки не здатні принести істинного щастя без наповнення душі високою духовністю. Хто забуває цю просту істину, той підсвідомо стає на шлях зради вчення Творця, притому вдаючи свою відданість Йому і цілуючи привселюдно образ Сина.

Леся Українка звернулася до цієї теми літературним твором. Драматична поема «На полі крові» пропонує нестандартний погляд на історію зради Юди. Згідно з апокрифічною версією, на яку спиралася поетеса, він,

продавши Христа, не повісився, а купив за отримані гроші клапот неродючої землі біля Єрусалима. На цій території Леся Українка змальовує зустріч і бесіду двох дійових осіб: Юди і Прочанина, яка переходить у філософську та морально-етичну дискусію. На основі самоаналізу Юди, його переконань досліджується анатомія зради, трагедія людини, нездатної піднятися до висот духу. До якого б самозахисту не вдавався Юда – виправдати зраду неможливо.

Ім'я Христа не згадується в кінцевому тексті поеми, воно замінено словом Учитель. Тож розмова йде не про зраду апостолом Бога, а про зраду учнем Учителя. З характеристики Прочанина і навіть зі слів Юди Учитель постає не як Бог на землі, а насамперед як людина.

З легенди про Христа і його апостолів Леся Українка бере прагнення бідняків до справедливості і їх мрії про можливість любов'ю встановити її на землі та в потойбічному світі. Щоправда, вона вилучила найяскравіший із цього погляду уривок, бо він більше в'язався з первісним закінченням твору, та для характеристики поглядів Лесі Українки варто його нагадати. Мова йде про торг за нивку. Архієреї пішли на ошуканство. Вони відмовилися брати ганебні гроші на храм, але купили у гончаря поле крові — начебто для кладовища — і віддали його довічно Юді. Та в такій редакції Юда не був власником нивки. Леся Українка змінила цей варіант: Юда купує нивку у вічне користування, тим самим вкотре порушуючи вчення Учителя про вічні цінності.

Письменниця добре усвідомлювала розуміння простими людьми цінності власної землі для господарства. Неспроста вона акцентує увагу на безплідності ґрунту, купленого Юдою. Художніми засобами вона доводить нерівномірність проданого та купленого: «...і взяли тридцять срібників, ціну Оціненого, Якого оцінили сини Ізраїля» (Мф. 27:9).

Згадуючи «гончареву землю», що була куплена за вторговані Юдою гроші, переконуємося: за цінністю своєю вона не могла претендувати на щось більше, ніж погребіння подорожніх. Людей, які торують і по цей день шлях земного життя від народження до смерті, називають «тимчасовими подорожніми». Землі Ізраїля і по сьогодні не є плодючими й життєдайними. На камені та піску не може зрости навіть здорове повноцінне насіння. Проте ґрунти Землі Обітованної цілком сприятливі для проростання віри у серці кожного християнина, бо саме там ступала нога нашого Спасителя.

Українські землі, які складають дев'ять відсотків світових чорноземів, придатні для вирощування природних багатств, які потрібні для статку кожної родини. «І виростив Господь Бог із землі всяке дерево, приємне на вигляд і добре для їжі, і дерево життя посеред раю, і дерево пізнання добра і зла» (Буття 2:9). Достаток не повинен заколисувати у нашій свідомості відчуття справжніх цінностей, зраджувати та порушувати заповіді Божі. «Так усяке добре дерево і плоди добрі родить, а погане дерево і плоди погані родить. Не може дерево добре плоди погані родити, ні дерево погане плоди добрі родити» (Мф. 7:17–18).

Українські щедрі лани, напоєні благодатною вологою, первинні родити тільки добрі плоди і ніколи не перетворюватися в результаті матеріальної споживацької наживи на «землі гончаря», які здатні лише прийняти у своє лоно тіла тимчасово подорожуючих грішників.

Віталій КЛИМЧУК
Світлина автора

Долина міста Ерихон: штучне зрошення дає добрі плоди